

Wychodzi codziennie o 8mej rano.

Przedpłata w miejscu i z przesyłką 3 razy w tyg.

rocznie . . . 12 zhr.
 ćwierćroczne 3 "
 miesięcznie . . . 1 "

Z przesyłką pocztową :

rocznie . . . 15 zhr. — c.
 ćwierćroczne 3 " 80 "
 miesięcznie . . . 1 " 30 "

"TYGODNIK LWOWSKI"

(ilustrowany)
 rocznie 8 zhr. kwartałnie 2 zhr.

DZIENNIK LWOWSKI

Sobota dnia 14. Marca 1868. — Matyldy P. (rzym.) — Feodata (grec.)

Redakcja w rynku, L. 178 w lokalu drukarni Poremby.

Ekspedycja i agencja inserat przy placu katedral. pod liczbą 31, w domu Majewskiego.

Za ogłoszenia od wiersza drobnego druku 4c. (oprócz opłaty stepłowej 30 kr.)

Reklamacje nieopieczowane wolne są od opłaty.

Z powodu stułetniej rocznicy konfederacji Barskiej.

Przy uroczystym obchodzie stułetniej rocznicy konfederacji Barskiej, wydała delegacja złożona z Giedrojca, Seweryna Goszczyńskiego, Leonarda Chodźki, Władysława Mickiewicza, Seweryna Elżanowskiego, Antoniego Skotnickiego, następująca odezwę: Wiek upływa, jak 29. lutego 1768 roku, kiedy Polska rozbrojona i znużona znalazła się na łasce potężnych i zbrojnych nieprzyjaciół, a Moskale, zajmując stolicę i spustoszywszy województwa, dokonywali ostatecznego rozkładu Rzeczypospolitej, garstka patriotów, zgromadzonych w Barze, w małej mieścinie na Podolu, pełna zapału bohaterskiego, odważyła się zawiązać konfederację i dać tem samem hasło do krwawej walki, która była zaszczytem konającej ojczyzny, która zasłużyła sobie na uwielbienie świata i która na zawsze pozostanie podziwem dziejów.

Konfederacja w Polsce, jak dyktatura w Rzymie, była prawnym środkiem na odparcie wielkich niebezpieczeństw tak wewnętrznych jak zewnętrznych. Na głos, że ojczyzna w niebezpieczeństwie, wszystkie władze publiczne natychmiast zawieszane były, a powaga władzy przechodziła do Rzeczypospolitej skonfederowanej. W poprzednim wieku widziała Polska trzy konfederacje, które do skutku doszły: pierwszą, która ją obroniła od najazdu Szwedów, Moskali i Brandenburchyków; drugą, która nie dozwoliła królowi Janowi wbrew prawa wyznaczyć po sobie następcy; trzecią, przy pomocy której król Michał wziął górę nad niezadowolnionymi rokoszanami.

Konfederacja Barska mimo wzniosłych charakterów, mimo zadziwiających talentów wojskowych, mimo niezrównanego ducha poświęcenia jej wojowników, nie odniosła jednakowoż tryumfu. Złe już się wtenczas zanadto rozszerzyło, przykład najszlachetniejszego zapału nie zdołał poruszyć całego narodu; najezdźnik był liczny, okrutny i pełen podstępny, a dawni sprzymierzeńcy Rzeczypospolitej byli głuchymi na jej wołanie.

Imiona pierwszych naczelników, były, są i pozostaną na zawsze drogami każdemu sercu polskiemu. Każdy wspomina z dumą Sołtyka, biskupa krakowskiego i Adama Krasińskiego, biskupa kamienieckiego, którzy dali hasło do powstania; pierwszy z nich wołał się pozwolić uwięzić i wywieść z kraju wraz z dwoma innymi senatorami i nuncjuszem, aniżeli podpisać żądania posła carycy, drugi zaś zawiązywał sprzysiężenie narodowe. Jakże nie podziwiać Pulawskich, Józefa, podsejdy i prostego szlachcica, przyjaciela i pośrednika obu dwu biskupów, który, odważny i zręczny, dał mu początek konfederacji, szerzył ją od powiatu do powiatu, przy pomocy swego synowca i swych trzech synów, z których Kazimierz odwagą niezmiernie nieustraszoną, nieugiętą wytrzymałością, okrył sławą po wszystkie czasy swoją rodzinę i który, walcząc długie lata za całość ojczyzny, poszedł umrzeć do Savannah za niepodległość amerykańską? Jakże nie uczcić ojca Marka, jałmużnika wojującej Polski, owego mnicha-powstańca modlącego się wśród ognia nieprzyjacielskiego, zapalającego masy i świętością wzbudzającego szacunek nawet w Moskalach. Jakże nie przypomnieć sobie tych figur prawdziwie homerycznych, a których życie, przygód pełne przypomina legendy? A Sawa, z prostego kozaka marszałek konfederacji, który ranny bił się jeszcze do upadłego? A Dzierżanowski, któremu się nie udało uwięzić posła Repnina z jego pałacu w Warszawie? A Benjowski, który wywieziony do Kamezatkan, uszedł z bronią w rękę i przez morza przybył z Japonu do Paryża? A tylu innych patriotów nieupadających na duchu, którzy przebiegali całą Polskę od Dniepru do Odry, od Bałtyku do morza Czarnego, którzy nigdy nie oddali się zwątpieniu, którzy umierali na polu sławy, znosili męczeństwo w więzieniach i w Sy-

berji, albo szukali po całej Europie sprawiedliwości dla Polski? Należy nam również wspomnieć Michała Krasińskiego, pierwszego marszałka konfederacji, hrabięgo Paca, marszałka naczelnego niezapominając księcia Karola Radziwiłła, ani też wielkiego hetmana litewskiego Ogińskiego. Cześć wszystkim tym konfederatom! Cześć onym dzielnym ochotnikom, którzy wiernie u nas reprezentowali bohaterów naszej siostry, Francji, Dumourierów, Kellermannów, bohaterów jak Viomesnil i Choisy! Cześć wreszcie J. J. Russonowi, który z grona filozofów podniósł głos za nami, oddał hołd konfederacji Barskiej, widząc w niej rozpoczynającą się wielką epokę, którą należy święcić obchodzeniem rocznicy z pokolenia w pokolenie.

Historycy zagraniczni, Anglii jak Francuzi, widzą zgodnie w konfederacji Barskiej brzask nowej epoki. Światło, jakim jaśniała, było aureolą męczeńskiej Polski przed jej wstąpieniem do mogiły. Polska uległa przemoey gwałtu, noc ciemna ogarnęła ziemię, a straszliwą chłostę przygotowała Opatrzność. „Podział Polski“, powiedział Napoleon, „był pierwszym powodem rewolucji francuskiej“. Nie było dotąd na świecie tak wielkiej zbrodni, jaką nam wyrządzono. Duch poświęcenia objawił się nie tylko w kilku mężach, ale we wszystkich obywatelach, a mimo to dokonaniem zostało morderstwo na narodzie.

Konfederacja Barska, jakkolwiek się nie udała, stała się z powodu swych czystych pobudek i energii, jaką rozwinęła, wzorem, który się starano naśladować we wszystkich późniejszych powstaniach, w 1794, w 1830 i wreszcie w 1863 roku. Ztąd też dzień zawiązania konfederacji jest dla nas dniem tak ważnym. Dzień 29. lutego 1768 jest dla nas tem samem, czem dla Francuzów dzień 14. lipca 1789.

W dniu tego jubileusza narodowego, każdy Polak tak w kraju jak i za krajem, niechaj wnijdzie w siebie i zrobi rachunek sumienia narodowego, i porówna to, co było niegdyś, z tem, co się stało potem. Wszysey razem możemy sobie złożyć świadectwo w obec Europy, że kochamy ojczyznę tą samą miłością, jaką pałali do niej nasi ojcowie, że złośliwość i okrucieństwa nieprzyjaciół naszych nie zdołały jej przygasić ani przynieść ducha naszego i że trudności mnożące się ciągle nie osłabiły w niczem naszej wiary. Dziś, jak dawniej, stwierdzamy żywotność naszego narodu, bo ona jest konieczną dla świata.

Dodać nam należy, że mimo straty bytu politycznego, nie pozostaliśmy w tyle za ogólnym postępowaniem. Tak nasz dyktator Kościuszko, stanawszy do walki na czele ludu wiejskiego, głosił równość, powołując wszystkie klasy do zrównania się na polu czynów bohaterskich. Wiążąc się z dawną tradycją, rozpoczęliśmy nasze ostatnie powstanie w 1863 r. zupełnem zniesieniem poddaństwa i przyznaniem równości Żydom tak w życiu społecznym jak i politycznym.

Czy Europa w dniu podobnym nie ma również powodu, aby weszła w siebie i rozważyła niebezpieczeństwa, które sprowadziła na siebie, opuszczając nas zupełnie? Bo nie my sami znosimy hordy azjatyckie; nie tylko Warszawa, ale i inne stolice widziały już żołdactwo moskiewskie obozujące na ich placach publicznych.

Walka trwała lat pięć od początku 1768 aż do końca 1772 roku. W ostateczności, w jakiej się ojczyzna znajdowała, Polacy po kilka razy wzywali pomocy, a nie dla nich nie uczyniono. Wydano wówczas manifest skonfederowanej Rzeczypospolitej do Zachodu. Wydrukowany w Paryżu, później z czasem niszczone, dziś zaledwie już się da odczytać. Po upływie lat stu podajemy ten znakomity pomnik narodowy w jego nieskazitelnym parlamentem Europy. Wypadki, które nastąpiły w ciągu tych lat stu, wyświecają jasno pojedyncze czyny, na które nasi ojcowie wskazywali, dowody, któremi takowe uzasadniali. Po-dając publiczności te bolesne stronicy, które wykazują,

jak się naród niszczy, prosimy Boga, aby przykład Polski był nauką dla drugich. Opatrzność ostrzeżę narody naszym nieszczęściem. Bo największe cierpienie to żyć bez ojczyzny, a jeżeli naród jest nadto podzielony, jakąż to trudność odrodzić się i odzyskać niepodległość.

Właśnie to po upadku Polski rozwieliły się państwo cara w tak wielkich rozmiarach, że stało się trwogą mężów pałających miłością ojczyzny we wszystkich krajach. Tylko wtedy można mieć nadzieję poskromienia barbarzyńców północy, jeżeli Polska przywróconą zostanie. Myśleć o tem, że dałoby się coś zyskać, chytrze się z niemi obchodząc, jest to oddawać się złudzeniu. To było właśnie błędem tych, którzy w Polsce w przeszłym wieku trzymali się zdala od konfederacji Barskiej i padli ofiarą potęgi, która ich zawodziła.

Oby wszyscy mężowie stanu, wszyscy mówcy i pisarze polityczni dali się przekonać, że, nie chcąc się narażać na niebezpieczeństwo, nie można choćby nawet cienia aljansu z gabinetem petersburskim zachowywać, że pierwszym środkiem ostrożności jest zerwanie wszelkich stosunków z ową potęgą, która jest w sprzeczności europejskiej, nie tylko z duchem słowiańskim, ale nawet z dążnościami ludzkości. Inaczej Europę dotknie ten sam los, jaki dotknął Polskę. — W imieniu delegacji: Gedroje, Seweryn Goszczyński, Leonard Chodźko, Władysław Mickiewicz, Seweryn Elżanowski, Antoni Skotnicki.

Z obrad delegacji węgierskiej.

Na ostatnim posiedzeniu delegacji z dnia 11. b. m. obradowano dalej nad przerwany budżet wojskowy. Rozprawy delegacji węgierskiej są o tyle ciekawsze, o ile lewica rozpatruje się w sprawach zewnętrznej polityki, dążąc ku zachowaniu pokoju, do którego się wprawdzie i rząd przyznaje, któremu atoli zadaje częściowy kłam, przysposabiając się za pomocą tak znacznego budżetu do wojny.

Główny zakres potrzeb utrzymania pokoju jako obecne zadanie monarchji wykazując, iż pokój Europy byłby natenczas w istocie zachwianym, jeśliby Węgry tak jak i Polska dostały się pod panowanie Rosji. Zdaje mu się przeto, iż Austria z Niemcami, Włochami i południowymi ludami Turcji powinna zostawać w przyjaznych stosunkach, gdyż tylko jedna Rosja może się stać groźną dla Austrii. Ale i w takim razie najodpowiedniejszą ochroną będzie armja węgierska, która wcale nie niweczy jedności wojska austriackiego. Zsedeny wykazuje wielkość teraźniejszego budżetu w obec r. 1865, w którym Austria trzymała o 140.000 wojska więcej i znajdowała się w przededniu wielkiej wojny. P. minister wojny zapewnia nas ciągle o utrzymaniu pokoju; do tego jednak nie dość prawić zawsze pokojowe mowy, lecz należy zmniejszyć liczbę wojska.

Po kilku jeszcze mowcach, przemawiających bądź za wnioskiem mniejszości bądź większości, zabiera głos prezydent ministrów hr. Andrassy twierdząc, że wspólne ministerstwo wszystko czyni, aby utrzymać pokój, lecz że to nie zawsze od niego zależy. Stosunki przyjazne z mocarstwami sąsiadnymi, których żąda lewica — istnieją faktycznie, lecz trudno z tego wnosić na pewno utrzymanie pokoju. Są trzy środki, aby utrzymać tak pożądaną pokój: 1) utrzymanie istniejących traktatów, 2) zawarcie przymierzy i 3) liczne wojsko. Na dwa pierwsze środki nie można się z pewnością spuścić, pozostaje więc tylko trzeci.

W dalszym ciągu rozpraw przemawiał w imieniu rządu radca ministerjalny Falke, usprawiedliwiający stanowisko rządu tak w kwestji niemieckiej jak i wschodniej. Co do ostatniej jednak, rząd nie mógłby być obojętnym i nie mięszać się, gdyby ludy chrześcijańskie zbrojną siłą chciały uzyskać swą niepodległość. Zasada zupełnej bier-

ności w tej sprawie byłaby zgubną, gdyż nie wstrzymałaby inne mocarstwa, aby się równie zachowywały.

Ostatecznie przemawiał jen. Grivicie i kładł nadzwyczajną wagę na jedność armji, do której się poczują każdy szeregowiec. Co się zaś tyczy armji węgierskiej, to sprawa ta należy do sejmu węgierskiego, wojska zaś niepowinny się mieszać do polityki. Nareszcie oświadcza on w imieniu ministra wojny, że tenże nigdy nie poda ręki do podziału armji i na utworzenie odrębnego wojska węgierskiego.

Oświadczenie to uczyniło nader przykre wrażenie na członkach delegacji.

Wiadomości polityczne.

Austrja. Na posiedzeniu Izby niższej w Peszcie, prezes wprowadził kilku nowo obranych i zawiadomił o złożeniu mandatu przez Emanuela Sozdu. Dalej wniósł Gabriel Fabrian petycję miasta Aradu o zaprowadzenie korpusu honwedów i gorąco popierał tę sprawę. Widocznie jest to manifestacja przeciw wnioskowi rządowemu w delegacji, sprzeciwiającym się z zasady organizacji wojska na podstawach narodowych a dążącym do utrzymania statu quo w tym względzie. Mowa jen. Grivicie była tak gwałtowną, że przewodniczący widział się zmuszonym zamknąć posiedzenie delegacji tym końcem, by umysły wzburzone miały czas ochłodzić i na zimno dopiero odpowiadać na zarzuty.

Wydział konfesyjny Izby panów przyjął już referat dotyczący projektu do ustawy o prawie małżeńskim. Najdalej w piątek przyjdzie rzeczony projekt pod obrady całej Izby panów. Zasiadający w niej pralaci ułożyli już pomiędzy sobą porządek, w jakim występować mają przeciw wnioskowi większości.

Referat ustawy szkolnej przyjął na siebie hr. Hartig.

Przy najbliższym posiedzeniu Izby panów, odbędzie się przeczytanie listu hr. Lwa Thuna, w którym, jak słycać, zarzuca Izbie brak kompetencji i podstawy istnienia. Rozprawy nad tem będą bardzo zajmujące.

Projekt ustawy o nowej politycznej organizacji krajów, których reprezentacje zasiadają w Radzie państwa, zyskał już zatwierdzenie cesarskie. W najkrótszym czasie zostanie więc przedłożony Izbie niższej.

Mówią, że zmiany w projekcie zawarte mają mieć oprócz lepszej administracji także i większą oszczędność na celu. Jedno i drugie byłoby bardzo pożądanem.

Na posiedzeniu Wydziału budżetowego Izby niższej, przyjęto na wniosek sprawozdawcy Piotra Grosa cyfry podane przez rząd w sprawie loterii publicznej: ogólny dochód wynosi 15,426,030. — Gdy zaś zarząd loterii kosztuje 9,642,572, zatem skarbowi państwa przynosi loterja czystego zysku tylko 5,783,262. Zaprawdę, wielka to lekkomyślność sprowadzać taki wydatek dla stosunkowo tak małych korzyści! Dlatego bardzo słusznym był wniosek p. Wodzickiego, by Wydział wyraził przekonanie, że tylko z uwagi na dzisiejsze położenie finansowe Austrji może być cierpianą na teraz loterja, że jednak zresztą instytucję tę znieść jak najprędzej należy. Wniosek ten jednak nie uzyskał większości w Wydziale.

O agitacji skrajnej lewicy w Izbie węgierskiej donosiliśmy już poprzednio. Tymczasem i deakisci nie siedzą spokojnie, ale krzątają się wszędzie, gdzie jakkolwiek jeszcze nadzieja utrzymania przewagi im błyska. I tak Wydział niższy albeńskiego komitatu uchwalił i przesłał w drodze telegraficznej do Pesztu wotum zaufania dla dzisiejszego ministerstwa pod przewodnictwem Andraszego.

Generał Türr znajduje się obecnie w Bacsee; kraj ten zamieszkały przez różne narodowości, przymuje go w ogóle z zapalem, a podróż jego ma być podług doniesień dzienników wiedeńskich istnym pochodem tryumfalnym. Tylko w Nowym Sadzie usunęli się Serbowie także zamieszkali od udziału w demonstracji na cześć generała urzędzonej. Türr przemawia w duchu pojednawczym, godząc narodowości nieprzyjaźnie w obec siebie stojące. W Kuli pochwałal jen. Türr politykę Deaka i silnie powstawał przeciw zbytecznym agitacjom lewicy.

Ministerstwo spraw wewnętrznych podaje za przyczynę rozwiązania klubu demokratycznego, że rząd nie może cierpieć takiego klubu, co jak

siecią obejmuje swemi filjami kraj cały, a przytem opiera się na zasadach sprzecznych z dzisiejszym porządkiem rzeczy. Ogłoszone bowiem przez klub zapatrywania przeciwiw się wręcz połączeniu Węgier z resztą monarchji austriackiej, w taki sposób, jak to połączenie dziś istnieje.

W Lublanie stronnictwo liberalno-narodowe dźwiga się ciągle z dotychczasowej bezczynności, a wkrótce ma nawet powstać osobny organ, broniący zasad tego stronnictwa.

Polska. Po kilkumiesięcznym bawieniu w Petersburgu, Bezak powrócił do Kijowa z rozmaitymi obietnicami łask carskich dla ziem naszych. Kilka jednak razy odezwał się prywatnie, że dobrzeby było, aby mieszkańcy podali do Cara adres z wynurzeniem swojej poddańczej dla tronu wierności, a oraz przyznaniem, że ziemie te są zdawna ruskie, że tylko polskie wpływy skazyły były tego ojczyzstego ducha, który teraz wszystkich ożywia mieszkańców pragnących być nieoderwanymi nigdy od swego pnia macierzy. Stęto to jest od prawosławnej Rosji.

Ustanowiono tu znowu sekretną policję. Członkowie jej nie mają nawet nosić uniformów, lecz tylko opatrzeni będą w kartki na kształt biletów wizytowych, na których odbity tylko herb państwa i napis tajna policja. Obowiązkiem ich jest znajdować się we wszystkich miejscach publicznych w miastach, miasteczkach a nawet wioskach, i tam śledzić usposobienia mieszkańców osobiwie klas najniższych. Policja ta ma zostawać pod rozporządzeniem żandarmerji krajowej, której ustnie tylko zdawać będzie sprawę. Zdaje się, że sotnicy i starostowie w wioskach należą do tej kategorii. Słyszeliśmy także, że między żydami nawet projektowano ustanowienie takich agentów; lecz to się dotąd nie udało.

Francja. Sprawa pp. Kerveguen i Cassagnac ciągle jeszcze zajmuje ogólną uwagę. Z dokumentów ogłoszonych w dzienniku „Pays“, dowiadujemy się, że udział deputowanego Kerveguen nie ogranicza się wcale na napisaniu tak często przytaczanego artykułu dziennika „Finance“. Jego solidarność z p. Cassagnac odbiera wszelkie znaczenie rzucenym przezeń podejrzeniem. Szczegóły wyjęte z papierów p. La Varenne a umieszczone w dzienniku „Pays“ nie zawierają nic kompromitującego dla obwinionych o przekupstwo dzienników, z wyjątkiem pisma „Esprit public“. Zresztą nie ma nawet najmniejszej wzmianki ani o jakichkolwiek podarunkach — tylko o udzielaniu orderów, jak wiadomo — nader ponętnych dla Francuzów. Wiele innych zarzutów okazało się jako całkiem bezasadne, słusznie więc uważają je wszyscy za potwarzę. „Journal des Debats“, „Liberté“ i „Revue des deux Mondes“ zawezwały p. Kerveguen, aby najdalej do czwartku ogłosił wszystkie swe zarzuty, gdzie w razie przeciwnym podadzą prośbę do prezydenta Izby, aby przeciw p. Kerveguen użył środków policyjnych.

Zmiany w ministerstwie tureckim nie małe sprawiły w Paryżu wrażenie; w każdym razie jest rzeczą nader godną uwagi, że w nowym gabinecie zasiada chrześcijanin, Agaten Effendi. Obecnie znajduje on się w Paryżu w celu zawarcia traktatu pocztowego.

Pruska „Prov. Corr.“, która jak wiadomo jest organem ministerjalnym, powiada w swym ostatnim numerze, że podróż ks. Napoleona wcale nie miała celów politycznych, i że przyjacielskie przyjęcie, jakiego książę doznał w Berlinie, było tylko wpływem przyjaźnych stosunków pomiędzy gabinetem berlińskim a tuileryjskim.

Z Tulonu donoszą, że z powodu przeglądu, gwardji narodowej panuje tamże pewne wzburzenie, które było przyczyną zakłócenia pokoju.

W Algierze panuje głód nieustannie; marszałek Mac-Mahon odjechał do Francji, aby żądać od ministerstwa miljon franków na rozdzielanie pomiędzy rodziny żubożale.

Niemcy. Testament księcia brunswickiego jeszcze za jego życia ogólną na siebie zwraca uwagę. Dzienniki pruskie różne podają o nim szczegóły i z góry oświadczenia się przeciw jego ważności, spodziewając się, że wypadnie on na niekorzyść Prus. Zdaje się, że książę zamierza syna króla Jerzego uczynić swoim spadkobiercą i następcą; swój majątek prywatny ma on zapisać dworowi austriackiemu z tym dodatkiem, aby go oddano hanowerskiemu następcy tronu.

Z Berlina donoszą, że proponowane w Radzie Związku cłowego podwyższenie podatków od

uprawy tytoniu wynosi: od tytoniu krajowego jeden, od zagranicznego dwa, a od cygar cztery talary od centnara.

Traktat handlowy pomiędzy Austrją a Prusami został już zawarty; ratyfikacja nastąpi najdalej za 8 tygodni. Układ ten wchodzi w życie od 1. lipca 1868 r. Równocześnie wstępuje W. księstwo meklenburskie do związku cłowego.

Włochy. Mianowaniem margrabiego Pepoli posłem w Wiedniu w miejsce hr. Barral uwolnił się gabinet florencki z kłopotliwego położenia. Stosunki rodzinne margrabiego głównie się miały do tego przyczynić. W kołach urzędowych panuje przekonanie, że on jako blizki krewny rodziny Bonapartów i zaprzyjaźniony z panującą we Włoszech dynastją jest najodpowiedniejszym do utrwalenia stosunków przyjaźnych pomiędzy Francją, Włochami i Austrją. W wyższych sferach w Florencji ma być projekt potrójnego przymierza zawsze jeszcze myślą ulubioną, który gabinet hr. Manabrey chętnie by przy zdarzonej sposobności urzeczywistnił. Jeżeli odpowiednie tym planom margrabia Pepoli otrzymał instrukcje, to będzie prapodobnie miał do spełnienia nieco trudne zadanie. Gabinet bowiem wiedeński chociaż chętnie wejdzie w stosunki przyjaźne z Włochami, nie okaże się jednak tak skorym do zawierania przymierza.

Dzienniki włoskie donoszą, że ks. Amadeusz został mianowany kontr-admirałem.

Anglja. Na posiedzeniu Izby niższej z dnia 11. marca zapowiedział hr. Meyo, że w najkrótszym czasie przedłoży bil reformy irlandzkiej, a w przyszłym tygodniu bil irlandzkich kolei żelaznych. Następnie wniósł jeden z członków Izby, aby zamianowano komisję, któraby się zajęła zbadaaniem stosunków dzierżawczych i obmyśliła środki utrzymania katolickiego uniwersytetu kosztem państwa. Kwestja kościelna ma być odłożoną do najbliższej sesji. Zniesienie w Irlandji kościoła anglikańskiego jako panującego pociągnęłoby za sobą niebezpieczeństwa nieobliczone. Rozprawy nad tą kwestją zostały odroczone.

Wschód. Izbie rumuńskiej przedłożono rządowy projekt budżetu. Ogólna cyfra dochodów skarbu państwa jest 205,449,746. Wydatki zaś nie przewyższają 203,045,308. Zatem nadwyżka wynosi 2,404,308. Suma ta jest przeznaczoną na możliwe nadzwyczajne wydatki. Minister skarbu Bratiano przedstawił Izbie korzystny rezultat teraźniejszego zawiadywania finansami państwa, twierząc, że sprawa ta na bardzo pomyślną jest drodze. Zachodzi jednak ta okoliczność, o której minister nie wspomniął, że pomiędzy dochody wliczone także i takie podatki, które żadną miarą nie będą mogły być ściągnięte; zatem owa imponująca cyfra nadwyżki może wcale nigdy nie znajdzie się w skarbie Rumunji.

Równocześnie toczą się w odnośnym Wydziale Izby obrady nad rządowym projektem obrony krajowej. Ma on być ułożony na wzór pruskiego systemu landwery. Urzędowy „Romanul“ przytacza na poparcie potrzeby reformy w armji słowa p. Beusta wyrzeczone w delegacji: „Spokój Europy nie jest dziś tak zapewniony, jak przed kilkoma miesiącami.“

Nowiny z kraju i zagranicy.

* Wykład p. Schmitta odbędzie się jutro o 6tej godzinie. Treść jest następująca: Czynności sejmu 4letniego od maja 1791 do 29. maja 1792, spiszek targowicki, najazd moskiewski, przygotowania do sejmu grodzieńskiego.

* Nagrobek Stanisława Jaszowskiego na Paporówce. — Przed kilkoma dniami oglądając robotę około dworca kolei brodzkiej, przekonałem się, że znaczna dolna część dawnego cmentarza, Paporówką zwanego, pod kolejny dukt zajętą zostanie, i że w części tej cmentarza spoczywają prochys zmarłego w 1841 i znanego z prac literackich Stanisława Jaszowskiego, jak to istniejąca dotąd na miejscu nagrobek stwierdza. Zdaje mi się, że jeszcze dotąd nie wygasły z pamięci szanownej Publiczności gorliwie w dziejach ojczyzstych i na polu oświaty krajowej przedsięwzięte prace tego męża, a szczególnie jego zapał około podniesienia pamiętek ojczyzstych, a to w czasie, w którym się nawet mało co o nie troszczono. On bowiem chcąc rozpoznać do zamilowania do tych starożytności ojczyzny naszej, widząc je czem raz więcej upadającymi, starał się najgorliwiej połączyć ich historyczne tradycje z powieściarstwem, powodowany tą nadzieją, iż się tym sposobem miłość ku tym zabytkom więcej w kraju rozpowszechni, i takowe nie tak prędko z pamięci czytających wygasną. Nie będę wyliczał wszystkich innych prac i przymiotów

